

Бахаєва А. С.

**ПОНЯТТЯ «ГРОМАДСЬКЕ МІСЦЕ»
У КОНТЕКСТІ ЗАПРОВАДЖЕННЯ КАРАНТИНУ НА УКРАЇНІ**

11 березня 2020 року Всесвітня організація охорони здоров'я оголосила про розповсюдження пандемії. Станом на ранок того дня у світі було зареєстровано 119 132 випадків захворювання COVID-19, з них 4284 закінчились смертю, у той же час 65 776 (55,2%) осіб одужало. За межами Китаю у 108 країнах/територіях/регіонах було зафіксовано 38 176 випадків. Максимальна кількість захворілих було зареєстровано в Італії, а саме 10 149 осіб, а в Україні підтверджено лише один випадок [1]. 13 березня 2020 у місті Родомишль Житомирської області констатували першу смерть від коронавірусної інфекції в Україні.

Постановою Кабінету Міністрів України № 211 від 11 березня 2020 року «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» (далі – Постанова) з 12 березня 2020 року було запроваджено карантин на всій території України. Урядом було введено ряд обмежень, зокрема заборону перебування у громадських місцях: без вдягнутих засобів індивідуального захисту (маски, респіратора, в тому числі виготовлених

.....

«ШЛЯХИ РЕФОРМУВАННЯ ЮРИДИЧНИХ НАУК У ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПРОСТІР:
ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ»

самостійно); осіб, які не досягли 14 років, без супроводу батьків, усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів, інших осіб відповідно до закону або повнолітніх родичів дитини [2].

Зважаючи на те, що будь-яке нормативне положення потребує належного правового забезпечення, до Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) було внесено відповідні зміни, а саме запроваджено адміністративну відповідальність за порушення правил карантину.

З метою попередження правопорушень у сфері запобігання поширенню хвороби поліцію наділено додатковими повноваженнями, а саме: «поліцейські у межах своїх повноважень перевірятимуть документи громадян, встановлюватимуть маршрути їх слідування та здійснюватимуть контроль за виконанням карантинних обмежень» [3].

Як бачимо, у Постанові використовується поняття «громадське місце», але чітке його визначення наразі відсутнє. Це питання має бути урегульовано, адже порушення «масочного режиму» саме у громадському місці є об'єктивною стороною правопорушення, передбаченого статтею 43-3 КУпАП.

В науці достатньо уваги приділено питанню визначення поняття «громадське місце». Так, М. І. Логвіненко пропонує розглядати це поняття як певну концентрацію людей, не пов'язаних один з одним сімейними, трудовими, дружніми відносинами, і, як правило, вони не знають один одного [4, с. 197]. Не можемо погодитись із цією точкою зору, оскільки це твердження суперечить забороні перебування у громадському місці осіб, які не досягли чотирнадцятирічного віку без супроводу повнолітніх осіб, визначених законом (як обмеження, передбачене Постановою).

Р.П. Олійничук надає визначення громадського місця як певної території, до якої наявний вільний доступ та яка дозволяє реалізувати право людей на працю, відпочинок, побут [5, с. 12].

У статті 1 Закону України «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення» від 22.09.2005 року визначається, що громадське місце – це частина (частини) будь-якої будівлі, споруди, яка доступна або відкрита для населення вільно, чи за запрошенням, або за плату, постійно, періодично або час від часу, в тому числі під'їзди, а також підземні переходи, стадіони [6]. Виходячи із вищенаведеного, до громадських місць не відносяться відкриті території загального користування, а лише ті, що мають обмеження у просторі. Проте, Інструкція про єдиний облік злочинів до громадських місць відносила вулицю, площу, парк, сквер, міський громадський транспорт, ринок, інші місця, але вичерпного переліку надано не було

У деяких законодавчих та нормативних актах надається окремий перелік громадських місць: у статті 178 КУпАП заборонено розпивання

пива (крім безалкогольного), алкогольних, слабоалкогольних напоїв на вулицях, у закритих спортивних спорудах, у скверах, парках, у всіх видах громадського транспорту (включаючи транспорт міжнародного сполучення) та в інших заборонених законом місцях, ...або поява в громадських місцях у п'яному вигляді, що ображає людську гідність та честь [7].

У п. 5 ч. 3 ст. 13 Закону України «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону» від 22.06.2002 р. до громадських місць віднесено клуби, кінотеатри, стадіони та інше, що у свою чергу також не дає вичерпного переліку місць, які відносяться до громадських.

Кабінетом Міністрів України надано роз'яснення щодо перебування у громадських місцях у масках чи респіраторах: надається посилання на визначення «громадського місця», зазначеного у Законі України «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення», а також наголошується, що перелік громадських місць може бути розширений органами місцевої влади. Тому «наполегливо рекомендують перебувати на вулиці в масці, оскільки у будь-який момент можете опинитись на території, яка підпадає під визначення «громадське місце»» [8].

Враховуючи вищевикладене, вважаємо, що надаючи визначення загального поняття «громадське місце» слід зформувати вичерпний їх перелік. Однак, у контексті обмежень, запроваджених через введення карантину, на нашу думку, неважливо конкретизувати ці місця. Слід звертати увагу на можливість скупчення людей на загальнодоступній території, що в умовах карантину може стати причиною подальшого розповсюдження епідемії.

Використані джерела:

1. ВООЗ оголосила пандемію корона вірусу // Укрінформ. Мультимедійна платформа іномовлення України. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/2894208-vooz-ogolosila-pandemiu-novogo-koronavirusu.html> (дата звернення: 13.05.2020)
2. Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2: Постанова Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 № 211: станом на 11.05.2020 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/211-2020-%D0%BF> (дата звернення: 13.05.2020)
3. Нацполіція забезпечить виконання карантинних заходів для недопущення розповсюдження коронавірусу, – Ігор Клименко // Єдиний портал органів системи МВС України. URL: https://mvs.gov.ua/ua/news/29075_Nacpoliciya_zabezpechit_vikonannya_karantinnih_zahodiv_dlya_nedopushchennya_rozpovsyudzhennya_koronavirusu_Igor_Klimenko.htm (дата звернення: 13.05.2020)
4. Логвиненко М. І. Правове регулювання діяльності міліції по забезпеченню політичного права громадян на свободу зборів, мітингів, вуличних походів

**«ШЛЯХИ РЕФОРМУВАННЯ ЮРИДИЧНИХ НАУК У ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПРОСТІР:
ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ»**

і демонстрацій: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. 12.00.07 / НУВС. Х., 2004. 20 с.

5. Олійничук Р. П. Кримінально-правова характеристика групового порушення громадського порядку : автореф. дис. на здобуття наук. Ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.08 «кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право» / Р. П. Олійничук; Національна академія внутрішніх справ. Київ, 2011. С. 29.

6. Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення: закон України від 22.09.2005 № 2899-IV: станом на 16.12.2012// База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2899-15> (дата звернення: 13.05.2020)

7. Кодекс України про адміністративні правопорушення: закон України від 07.12.1984 № 8073-Х: станом на 28.04.2020 // База даних «Законодавство України»/ Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10/ed20200428> (дата звернення: 13.05.2020).

8. Роз'яснення щодо нових обмежувальних заходів на період карантину // Департамент комунікацій Секретаріату Кабінету Міністрів України: Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/rozyasnennya-shchodo-novih-obmezhuvalnihzahodiv-na-period-karantinu> (дата звернення: 13.05.2020).